

Sak: S 40/17

Saksfremlegg til Styret

BUDSJETT 2018 OG LANGTIDSBUDSJETT (LTB) 2018-2022

Foreløpig disponeringsskriv for 2018 datert 29. juni 2017 (vedlegg 1) og *Bestilling til leveranse av årsplan 2018-2020 og prognose 2018-2022* datert 27. september 2017 (vedlegg 2) er vedlagt saken. Kulturhistorisk museums (KHM) frist for leveranse av årsplan og prognose er 15. desember 2017. Styrets vedtak i foreliggende sak vil danne grunnlaget for museumsledelsens oversending av ledelsesvurdering, prognose og økonomirapportering.

Innledning

Den økonomiske utviklingen ved KHM har vært god de siste årene; jfr. sak Bb i møte nr. 5/17 26. oktober 2017, *Virksomhetsrapport 2. tertial 2017 for KHM*. Museumsledelsen har likevel funnet det nødvendig å varsle styret og universitetsledelsen om nært forestående utfordringer som kan få store økonomiske konsekvenser. Utfordringene er i hovedsak forbundet med de tre store bygge- og infrastrukturprosjektene og omfatter problemstillinger knyttet til uavklart finansieringsmodell for flere tiltak, uavklart fremdrift og behov for koordinering av tiltak samt disponering av interne personalressurser.

Til tross for en betydelig ekstern inntektsøkning og et markant mindreforbruk i perioden 2015-2017, har museet gjennomført en streng tilsetningspolitikk. Betydelige midler er avsatt og investert i interne prosjekter knyttet til nye utstillinger i Historisk museum (HM), og i noe mindre grad til utvikling av forskningsprosjekter. Alle interne prosjekter totalbudsjetteres, dvs også med synliggjøring av egne personalressurser. Dette gjøres dels av hensyn til den totale ressursdisponeringen, dels for å få oversikt over behovet for prosjektengasjert personale. KHM's bemanning er dimensjonert i forhold til å kunne håndtere en løpende driftsportefølje, ikke flere store utviklingsprosjekt.

For å kunne levere et LTB i balanse, har museumsledelsen funnet det nødvendig å legge inn en rekke premisser i budsjettet. Disse forutsetningene er som følger:

- Det er ikke budsjettert med stenging av Vikingskipshuset og tilhørende inntektsbortfall.
- Avslutningen av delprosjekt nye utstillinger i nytt vikingtidsmuseum (VTM) er planlagt og budsjettert med forutsetning om ekstern finansiering.
- Det er ikke budsjettert for produksjon av nye utstillinger i VTM. Det er foreløpig kun budsjettert for videreføring av konseptutviklingsarbeid i 2018.
- Relokalisering av gjenstander i fjerde fløy i VSH er planlagt og budsjettert med forutsetning om ekstern finansiering og foreliggende startbevilgning for VTM (dvs avklart fremdrift for byggeprosjektet).
- Ferdig prosjekterte utstillingsprosjekter i Historisk museum (HM) er lagt inn i budsjettet. Midler til fornying av øvrige saler i HM er avsatt som udisponerte prosjektmidler på museumsdirektørens stedkode.

- Flytting av samlingene fra HM til Økern er planlagt og budsjettet med forutsetning om dekning av pakke- og flyttekostnader samt en videreføring av Revita-prosjektet i 2021 og 2022.

Det vil bli gjort nærmere rede for dette nedenfor. Museumsledelsen vil for øvrig påpeke at det har vært avholdt flere møter med universitetsledelsen og Eiendomsavdeling om ovenfor nevnte problemstillinger og oppfølgingsmøter er planlagt.

Inntekter

Kulturhistorisk museum (KHM) har i «Foreløpig disponeringsskriv for 2018» fra Universitetsdirektøren fått tildelt en ramme for 2018 på 118,029 mill. kr, jf vedlegg 1. Museumsledelsen vil påpeke følgende spesifiseringer i disponeringsskrivet:

- For å dekke implementeringen av de nye indikatorene i KDs modell foretas en justering i intern fordelingsmodell ved UiO. «Som følge av de vedtatte justeringene i intern fordelingsmodell er resultatuttellingene til museet økt med 2,785 mill. kroner. Et tilsvarende beløp er redusert i basiskomponenten for å sikre budsjettneutryl implementering av endringene.» Museumsledelsen har allerede kommentert de uheldige konsekvensene dette kan få for KHM på lang sikt; jf sak Bb i møte nr. 5/17 26. oktober 2017. Innføringen av incentiver knyttet til oppdragsvirksomhet (BOA) som for KHM del særlig omfattes av de forvaltningsinitierte utgravningsprosjektene, kommer på en tid med høy aktivitet innenfor denne virksomheten. Fremtidig volum på porteføljen er høyst usikker. Dette følger blant annet av at det vil komme omfattende endringer i ansvars- og oppgavestrukturen i kulturminneforvaltningen med ikrafttredelse fra 2020.
- Varig kutt i bevilgningen fra KD som tiltak for effektivisering og avbyråkratisering, er satt til 0,8% i 2018, noe som for KHM utgjør kr. 557.000,-.

Museumsledelsen vil igjen understreke at både innføringen av de nye incentiver og det varige kuttet gjør KHM økonomi enda mer risikoutsatt og at basisfinansieringen når utgjør under 50 %. Vi sitter dermed igjen med en stadig større og mer kompleks makroøkonomi, der uforutsette hendelser raskt kan påvirke resultatene for museet.

I og med at endelig disponeringsskriv for 2018 ikke foreligger vil det måtte foretas mindre justeringer i endelig budsjett. Styrets behandling av budsjettet vil følgelig måtte være på overordnet nivå. Det er disponeringen av det økonomiske handlingsrommet og de forutsetninger som er lagt til grunn for å bringe budsjettet i balanse styret må ta stilling til.

Øvrige inntekter

Styret behandlet i november 2015 museets inntektskalkyle for perioden 2016-2020. I forliggende prognose (LTB 2018-2022) er museets billett- og salgsinntekter økt tilsvarende inntektsnivået for 2017; dvs. ca 49 mill. kr. i året.

Fremtidig volum på porteføljen av utgravningsprosjekter er det som nevnt ovenfor, knyttet usikkerhet til, overheadinntekter knyttet til utgravingsvirksomheten er likevel videreført på samme nivå som tidligere; dvs. ca 15 mill. kr. i året

Fornyng av utstillingene i Historisk museum

I 2016 ble 17,1 mill. av KHMs disponible midler satt av på interne prosjektkoder i budsjettet øremerket fornyng av utstillingene i 1. etg. i HM. I 2017 ble kjerneutstillingen *Kollaps* ferdigstilt og åpnet. I perioden 2018-2020 vil de tre kjerneutstillingene *Forvandling 2018*, *Kontroll 2019* og *Arv 2020* åpne. Budsjettbehovet for disse tre utstillingene er på kr. 18,9 mill. Det er satt av midler til dette i LTB, jf nedenfor stående tabell.

1. Etg. Historisk museum Prosjekt	År		
	2018	2019	2020
000256 Arv - kjerneutstilling	200	1550	6600
000257 Forvandling - kjerneutstilling	3300	100	100
000258 Kontroll - kjerneutstilling	2300	4650	100
Totalsum	5800	6300	6800

Totalt budsjettbehov

18900

Tall i hele tusen

I LTB 2018-2022 har vi lagt inn midler til ytterligere fornyng av Historisk museum; bl.a. skolerommet i 2. etg og Vikingtidsutstilling i 3. etg som det er viktig å få på plass før VSH stenger.

I tillegg kommer midler til enkelte skiftende utstillinger, jf nedenfor stående tabell.

Andre utstillinger Historisk museum Prosjekter	År		
	2018	2019	2020
Skolerom 2. etg	800	50	50
Vikingtid i transitt 3. etg.	6200	750	750
Foredragssal og garderobe 3. etg.	800		
Tyrkia/Armenia 3. etg.	1000		
Antikken/Egypt-utstilling i 2019 3. etg.	400	3500	
Moving Egypt 3. etg.	800		
Sea is History 3. etg.	1250	1250	
Fabelaktige dyr 3. etg.	600	3000	50
Ostia 3. etg.			1200
To eksterne pr.l., Moving Egypt + Tyrkia/Armenia og Sea is History + Egypt/Antikken	1200	300	
Nina Torp: Situasjoner	420		
Stavkirkeportaler (Rød sone) fra 2019 rom 439	300		
Nedtaking/ombygging trappen 4. etg (Rød sone)	1000		
Pride	400	400	400
Totalsum	15170	9250	2450

Totalt budsjettbehov

26870

Tall i hele tusen

Flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern

Det er budsjettet for revisjon, pakking og flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern, jf nedenfor stående tabell. Det er uavklart hva som vil dekkes av UiO og hva KHM må dekke selv. I KHM's LTB 2018-2022 har vi lagt inn en forventning om at UiO/EA dekker kostnader til pakking og flytting. Dette er lagt inn som en forventet inntekt fra UiO allerede fra 2018. Det er også lagt inn en forutsetning om videreføring av REVITA-midler for 2021 og 2022 (REVITA ligger foreløpig bare inne t.o.m. 2020 i UiOs ramme til KHM). Ut over dette er det lagt opp til at KHM skal dekke revisjonskostnadene. Forventet oppstart er 2018, men oppstart er avhengig av endelig ferdigstilling av magasinene på Økern. KHM er i dialog med EA for å avklare hvorvidt ytre og indre rehabilitering av Historisk museum vil få konsekvenser for flyttestreksjonens fremdriftsplan.

Hovedbudsjett	Lønnsbudsjett	Driftsbudsjett	
2018	2238	1100	
2019	6130	1308	
2020	11945	1187	
2021	6071	605	
2022	2277	220	
SUM	28661	4421	33083
+ egeninnsats			4728
SUM inkl egeninnsats			37811
EA			13479
REVITA			10000
KHM kostnad			14332

Tall i hele tusen

Nytt vikingtidsmuseum

Det er budsjettet for videreføring av pågående delprosjekter i VTM-prosjektet for perioden 2018-2020, jfr. nedenfor stående tabell. Budsjettforlaget forutsetter derimot omfattende ekstern finansiering for både delprosjekt I Nye utstillinger (ekstrabevilgninger og sponsormidler) og delprosjekt III Sikring (ekstramidler via bygge-/sikringsprosjektet og/eller brukerutstyrsbevilgning):

VTM Prosjekter	Kommentar	År		
		2018	2019	2020
900500 Nytt Vikingtidsmuseum	VTM-prosjektet	300	300	
900501 VTM, delprosjekt I, nye utstillinger	Nye utstillinger DNU 2018	2397		
	Nye utstillinger DNU 2019 - 2020		4961	10190
	Forventet finansiert		-4961	-10190
900502 VTM, delprosjekt II	Generelle prosjektkostnader	100	100	
	Kommunikasjon, branding og kommersiell drift - Generelle prosjektkostnader	100	100	
900504 VTM, delprosjekt IV	Relokalisering 528' årsverk 300' utstyr	828		
900503 VTM, delprosjekt III - sikring	Relokalisering av gjenstander	2562	6416	1480
	Forventet finansiert over byggeprosjektet	-2562	-6416	-1480
KHM kostnad		3775	500	

Totalt budsjettbehov 2018 - 2019

4275

Tall i hele tusen

Udisponerte prosjektmidler

Ferdig prosjekterte utstillingsprosjekter i Historisk museum (HM) er lagt inn i budsjettet. Midler til fornying av øvrige saler i HM er avsatt som udisponerte prosjektmidler på museumsdirektørens stedkode. Den udisponerte posten representerer også en buffer i forhold til uforutsette utgifter i 2018, prioritering av nye tiltak fra 2019 og uforutsett inntektssvikt.

Museumsdirektørens reserve	År				
	2018	2019	2020	2021	2022
Ufordelte prosjektmidler, utvikling og fornying av utstillinger	1100	6100	6100	11100	10509

Tall i hele tusen

Sum akkumulert 34909

Forslag til budsjett 2018 og langtidsbudsjett 2018-2022

I forslag til langtidsbudsjett 2018-2022 vises de enkelte årene som isolerte budsjettår, dvs uten at over- eller underskudd fra foregående år videreføres. I tabellene har vi tatt med 2017 for å vise endringer fra innværende år og prognose for årets resultat. Videre gjør vi oppmerksom på at inntekter og positiv saldo i UiOs økonomisystem vises med minustegn.

Art overført-innt-kost	År					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt Overført fra i fjor	-37478					
Inntekt fra bevilgninger	-111000	-116046	-120093	-115964	-114230	-114007
Salgs- og leieinntekter	-46550	-49110	-49110	-49343	-49110	-49110
Totalt Inntekter	-157550	-165156	-169203	-165307	-163340	-163117
Personalkostnader	104314	110543	109831	108143	107626	107290
Internhusleie	47413	48551	48551	48551	48551	48551
Andre driftskostnader	24037	59407	53711	44686	35256	32007
Investeringer	2003	2467	1317	1317	1317	1317
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	-32095	-30626	-29965	-27311	-27878	-27730
Totalsum	-49355	25186	14242	10078	1531	-1682

Resultat budsjett 2017 - 2022 akkumulert

sum 0,-

Tall i hele tusen

Konklusjon

KHM har et betydelig økonomisk handlingsrom i kommende budsjettperiode. At vi fremlegger et forslag til langtidsbudsjett (2018-2022) som er i balanse, må imidlertid ses i sammenheng med de ovenfor beskrevne forutsetninger. Museumsledelsen ønsker at styret har synspunkter på overordnede grep i disponeringen av dette handlingsrommet og de forutsetninger som er lagt til grunn for å bringe budsjettet i balanse. Museumsledelsen vil som beskrevet ovenfor anbefale at det avsettes en betydelig buffer på en disposisjonskonto hos museumsdirektøren også for foreliggende periode.

Vedtaksforslag:

Styret slutter seg til hoveddisponeringene i langtidsbudsjett 2018-2022 og de forutsetninger som er lagt til grunn for å bringe budsjettet i balanse. Styret deler museumsledelsens bekymring om strukturelle svakheter i KHMs økonomi. Styret og museumsledelsen vil arbeide videre for raskest mulig å bringe klarhet i de forutsetninger prognosen legger til grunn.